

UNITAT 10

QUINA TERRA, MARE!

CONTINGUTS

LÈXICS

- Blog de 6é.
- Algunes meravelles valencianes: Sexenni de Morella, Muixeranga d'Algemesí, illes Columbretes, festes de Moros i Cristians.
- Les 10 meravelles valencianes.
- Tipologia de meravelles: esdeveniments festius culturals, monuments arquitectònics històrics i moderns, parcs i paratges naturals, peces arqueològiques i obres d'art.

MORFOLÒGICS I ESTRUCTURES

- Formes verbals relacionades amb les estructures i centre d'interés.

SONS I ORTOGRAFIA

- Sons i grafies relacionats amb el centre d'interés.

LECTOESCRITURA

- Mots, expressions i frases relacionades amb el camp lexicosemàntic.
- Disseny d'un itinerari per conèixer les nostres meravelles.
- Textos expositius sobre les meravelles valencianes.
- Textos descriptius per saber classificar les meravelles valencianes.

MATERIALS

- Cd de recursos sonors.
- Activitats de reforç i d'ampliació.
- Avaluacions.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES

Els objectius i els continguts d'aquesta unitat didàctica contribueixen a l'assoliment de les competències bàsiques següents:

Competència en comunicació lingüística

- ✓ Comprendre textos orals i escrits amb seqüències conversacionals i expositives: algunes de les meravelles geogràfiques i antropològiques valencianes.
- ✓ Fomentar el gust i l'interès per participar en situacions de comunicació oral: escolta atenta, entonació i pronunciació adequades, discurs ordenat i coherent, respecte del torn de paraula, control de la impulsivitat, fórmules de cortesia, ús d'un llenguatge no discriminatori i respecte amb les diferències.
- ✓ Desenvolupar habilitats de diàleg en situacions d'aprenentatge compartit: el disseny d'un full turístic a les 10 meravelles valencianes.
- ✓ Adquirir vocabulari referent al centre d'interès treballat en la unitat: la tipologia de meravella segons la condició d'esdeveniment cultural, monument arquitectònic, paratge natural o peca arqueològica o artística.
- ✓ Memoritzar i reproduir, individualment i en grup, textos literaris i no literaris adequats al nivell educatiu i pròxims als seus gustos i interessos, prèviament escoltats o llegits en diferents formats.
- ✓ Usar estratègies per a la comprensió lectora: abans de la lectura (anticipar hipòtesi a través d'informació paratextual contextualitzada i abstracta, establir els objectius de la lectura, analitzar l'estructura del text i la seua tipologia); durant la lectura (inferir elements contextuals no citats); i després de la lectura (reconèixer la intenció temàtica i confeccionar mapes conceptuals).
- ✓ Interpretar, de forma autònoma, reflexiva i dialogada amb l'ajuda dels seus companys, textos de l'àmbit escolar i social, anticipar i reformular hipòtesis, inferir elements contextuals no explícits, identificar la tipologia del text i exposar les seues conclusions personals sobre el contingut i la intenció de l'autor.
- ✓ Presentar la informació per mitjà d'un text utilitzant adequadament la normativa ortogràfica i gramatical, els connectors, amb especial atenció als signes de puntuació, cos i estil de la jerarquia de la informació, títols, subtítols, imatges, paraules clau, exemples, etc.
- ✓ Aplicar els coneixements sobre els elements bàsics del sistema lingüístic adequats al nivell educatiu, adquirits per mitjà d'un procés de reflexió individual i col·lectiva, per a interpretar, elaborar i revisar textos detectant errors i resolent dubtes, amb la supervisió d'un adult i la col·laboració dels seus companys.
- ✓ Participar activament i autònomament en l'avaluació, autoavaluació i coavaluació de produccions escrites, tant pròpies com dels altres, amb consulta o sense de models i guies.

Competència matemàtica i

competències bàsiques en ciència i tecnologia

- ✓ Realitzar observacions per a desenvolupar la curiositat i l'esperit crític.
- ✓ Posar en pràctica processos de raonament i de desenvolupament de l'atenció en activitats que requereixen la relació, la classificació i l'associació mots.
- ✓ Expressar de viva veu i per escrit expressions numèriques relacionades amb el centre d'interès.

Competència digital

- ✓ Desenvolupar una actitud oberta, responsable i crítica davant les aportacions de les noves tecnologies (continguts, jocs d'entreteniment...).
- ✓ Desenvolupar habilitats per a buscar, seleccionar i comunicar informació mitjançant l'elaboració de textos per a un blog.
- ✓ Participar en equips de treball per a construir un producte o tasca col·lectiva, compartir informació i continguts digitals de forma oral o escrita, amb un llenguatge no discriminatori, utilitzar ferramentes de comunicació TIC i entorns virtuals d'aprenentatge.
- ✓ Usar les eines més comunes de les TIC per a conversar amb la resta del grup amb la finalitat de planificar el treball, aportar idees constructives pròpies, comprendre les idees alienes, etc., compartir informació i recursos i construir un producte o meta col·lectius.
- ✓ Organitzar i representar el text de forma creativa utilitzant ferramentes digitals d'edició i presentació senzilles que permeten incloure text amb format caràcter (font, grandària, negreta, subratllat, cursiva, etc.), la manipulació bàsica d'imatges (translació, rotació i escalat) i/o àudio/vídeo.

Competència aprendre a aprendre

- ✓ Reflexionar sobre què i com s'ha après formulant qüestions entorn el tema centre d'interès.
- ✓ Desenvolupar habilitats per a obtenir informació –individualment o en grup– entorn la realització d'un projecte d'aprenentatge col·lectiu i molt gratificant, com ara les entrevistes i les exposicions orals i escrites entorn la redacció d'un text: la descripció de la nostra població des d'una perspectiva històrica.
- ✓ Adquirir habilitats per a comunicar els resultats del treball realitzat.
- ✓ Interpretar les demandes de les tasques d'aprenentatge, mantenir la concentració mentre les realitza, mostrar perseverança i flexibilitat davant dels reptes i dificultats, esforçar-se i mantindre la calma i la motivació, intentar resoldre els dubtes pels seus mitjans fer-se preguntes i buscar ajuda si la necessita.

Competències socials i cíviques

- ✓ Comprendre la realitat social en què es viu: les civilitzacions antigues que han existit en el lloc on vivim, els costums i les tradicions ancestrals.
- ✓ Aprendre codis de conducta per a distintes situacions: posar-se en el lloc de l'altre i comprendre el seu punt de mira, practicar normes de convivència.
- ✓ Aprendre a comunicar-se amb els altres i comprendre el que aquests transmeten.
- ✓ Valorar els interessos individuals i de grup.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

- ✓ Conèixer la manera de presentar una faena ben acabada tenint en compte uns terminis establerts.
- ✓ Assolir hàbits de treball cooperatiu aportant idees, plantejant reptes, buscant solucions i duent-les a la pràctica.

Consciència i expressions culturals

- ✓ Mostrar una actitud oberta i respectuosa cap a les diferents manifestacions culturals i artístiques del patrimoni dels pobles.
- ✓ Mostrar interès per utilitzar el valencià en els usos personals i per a tota funció comunicativa.

10
EN MARXA
L'ESCOLA AL CARRER
QUÈ EN SAPS, DE...?
FIKAT COM SONA
CLIPS DE LLENGUA
QUINA TERRA, MARE!
ARA ET TOCA A TU

1 Ivan, el viatger de la colla, ha trobat un joguet molt graciós: una maquineta de postals i l'ensenya als seus amics. Mireu què diuen.

Mireu la màquina de fotos que he trobat en una botiga turística! Si mires per l'objectiu i pigues aquest botó, hi veuràs les 7 meravelles de casa nostra. En les terres valencianes hi ha un fum de sorpreses per descobrir!

El, que divertit! Deixa-me-let! I en l'any trobades! Alguns d'aquests llocs ja els coneix jo i els he vist al nostre blog!

Es cert! Algunes d'aquestes imatges ja he aparegut en la segona unitat. El... com m'agradaria visitar aquestes illes! Per cert, sabeu què és la Muixeranga?

I per què no fem un blog sobre les 10 meravelles valencianes. A la revista hi hi per mirar, el 9 d'Octubre apareix elegit per votació popular com una d'aquestes 10 meravelles. Què us sembla?

Doncs, ou, avant! Busquem al mapa les 10 meravelles valencianes. Però aquestes que hi ha act dins són espectaculars. L'home de la botiga diu que estaria bé que fets els que vivim a visitem aquestes terres les hauríem de conèixer al llarg de la nostra vida, tot i per tot.

2 Escolta i llig el que expliquen els companys de la colla de 6é sobre algunes de les meravelles valencianes.

Mon pare m'ha explicat que a Morella (a la comarca dels Ports) se celebra cada sis anys i cap a la darrera quinzena d'agost, el **Sexenni**, una festa religiosa que lloa la Mare de Déu de Vallivana. L'origen se situa al segle XIX, quan la pesta de 1872 va anar a la població. Les autoritats de la localitat van fer una promesa: trenta vilatans havien de pelegrinar a l'ermita de la Mare de Déu i portar a la ciutat la seua imatge: la llegenda conta que, amb l'arribada d'aquesta imatge, es va produir un miracle: ja que els malalts van recuperar la salut, l'epidèmia va remetre per complet. Els preparatius de la festa s'inicien amb l'Anunci que té lloc a l'església i és una mena de crida o pregó. Els tres primers dies, els carrers s'engalanen artísticament amb llanternes de festa i es preparen per rebre la imatge de la Mare de Déu, que entrarà dins una urna amb una Cornisa de Romans al su de l'home de Morella. Els morellans fan danses i cançons, tasten un plat de rovellons, un bon còrril amb vaquetes (un tipus de caragol) i una flamenca. El calendari festiu es completa amb la Cavalcada de la Invenia: la presentació de la sèrie de la ciutat, les dedicatòries dels diferents gremis o estaments professionals (eclesiàstic, barriades, artesans, etc.). La processó general i la tornada de la Mare de Déu a l'ermita de Vallivana.

Objectius

- Verbalitzar el contingut de les il·lustracions i els textos de presentació creant un precedent i una expectativa suggeridora.
- Llegir detingudament els textos descriptius dels diferents personatges a propòsit d'algunes meravelles valencianes: el Sexenni de Morella, la Muixeranga d'Algemesí, les illes Columbretes, les festes de Moros i Cristians.
- Respondre preguntes bàsiques i d'afegir una paraula o un sintagma curt que implique la comprensió global de l'argument.
- Elaborar un llistat amb monuments, llocs, paisatges i festes valencians i traçar-ne un itinerari.
- Comprendre el sentit global de textos orals identificant les idees exposades pels interlocutors.
- Exposar opinions i informacions entorn del centre d'interès: els meravelles valencianes.
- Interpretar textos orals de l'àmbit escolar i social procedents dels mitjans de comunicació utilitzant les estratègies de comprensió oral del nivell educatiu exposant les seues conclusions personals sobre el contingut del missatge i la intenció de l'emissor.
- Emplaçar les diferents meravelles valencianes d'acord amb la condició d'esdeveniment cultural, monument arquitectònic, paratge natural o peces arqueològica o d'art.
- Familiaritzar-se amb l'ús de programes informàtics per a l'elaboració i presentació de textos relacionats amb el centre d'interès.

Descripció de les activitats

1 Ivan, el viatger de la colla, ha trobat un joguet molt graciós: una maquineta de postals i l'ensenya als seus amics. Mireu què diuen.

- Convé recordar que l'objectiu d'aquest apartat és presentar models orals de conversa en situacions reals per tal que després els alumnes puguin reproduir-les en situacions semblants. També volem potenciar la comunicació oral a través de l'escenificació de situacions de la vida diària.
- Quatre alumnes de la classe llegiran els diàlegs tenint en compte una bona dicció i entonació.
- Tot seguit el mestre dirà frases com les següents i els alumnes hauran d'endevinar qui les diu: "Deuríem de conèixer les 10 meravelles valencianes al llarg de la nostra vida tot i per tot", "Alguna d'aquestes imatges ja ha aparegut en la unitat 2", "Si mires per l'objectiu i pigues aquest botó, hi veuràs les 7 meravelles valencianes", "Alguns d'aquests llocs els he vist jo al nostre blog", "Com m'agradaria visitar aquestes illes!", "Per cert, sabeu què és la Muixeranga?"

2 Escolta i llig el que expliquen els companys de la colla de 6é sobre algunes de les meravelles valencianes. Respon les preguntes següents.

- Audició dels textos.
- El professor dictarà de viva veu algunes de les paraules claus d'aquests textos i els alumnes les subratllaran. Així, per exemple:

Text d'Ivan: Morella, comarca dels Ports, Sexenni, 1672, miracle, Anunci, barraques, romers, rovellons, vaquetes, flaons, gremis, Vallivana.

Jo he buscat informació sobre la **Muixeranga d'Algermes** (a la Ribera Alta). Es tracta d'una dansa i també és l'escentificació d'una escultura humana. Els participants, fent un bon equip, pugen a poc a poc, uns damunt dels altres, enfilant-se per les escales i els muscles fins a formar una figura arquitectònica que imita una piràmide: una torre, una torre humana. L'origen de la Muixeranga o Ball dels valencians es remunta cap al segle XVII. I cada any a primers de setembre i a la Festa Major d'Algermes, es llaça la Mare de la Salut amb aquest ball. El nou veï parant a una colla de muixerangues i d'altres que també s'escentifica en altres comarques valencianes: al Baix Maestrat, a la Vall d'Albaida, a la Marina Alta, a la Safor... A les terres d'aragó i en algunes comarques de Catalunya s'anomenen castells. La melodia de les dolçaines i dels tabalets que acompanyen aquesta dansa s'ha estès molt i darrerament es reivindica com a himne dels valencians. Aquesta dansa és clau amb traques i amollant coloms dels colombaris locals. Força, habilitat i concentració són els ingredients importants per a participar en una colla de muixerangues, que, per aqellar festa, no deixen de tocar alguns dels plaers típics de la terra: les coquetes de cacahotes, paucos i acous i l'espartenyot (un bollit tradicional amb cèlles, corall i anagall).

Doncs, jo voldria visitar les illes **Columbretes**, un dels paratges naturals valencians més espectaculars. El meu avi les va visitar amb un vaixell i m'ha explicat que són un arxipèlag d'origen volcànic de vora 19 hectàrees situat a 35 milles de la costa de Castelló de la Plana (la Plana Alta). El formen tres illes: la Foradada, la Ferrera i l'illa Grossa. És una estació d'ocells de la migració d'ocells important. Hi han moltes espècies com ara la gavina d'Audouin i el falcó. Són molt abundants els alacrans i les sargantanes. Les plantes més destacades són les malves i el fenoll marí. S'hi pot practicar submarinisme (armats només amb una càmera) i s'hi pot contemplar el coral viu, les estrelles de mar, les esponges, les moneres, els merco i les salpes.

El 23 d'abril passat, per **Sant Jordi**, vaig visitar Alcoià (la capital de comarca de l'Alcoià). Les festes de Moros i Cristians recreen les batalles i les lluites entre els musulmans i els conqueridors catalanoaragonesos medievals; també poden veure una escenificació dels atacs dels pirates a les nostres costes, com ho fan a la Vila Joiosa (la Marina Baixa) el 29 de juliol per Santa Marta.

La festa d'Alcoià comença amb la presa de la ciutat per part dels moros fins que els cristians tornen a conquerir-la. Entre els actes més importants, hi ha l'entrada on desfilen pels carrers amb les seues filades al ritme de les bandes de música que les acompanyen.

A la Vila Joiosa hi ha un desembarcament a la platja i una lluita entre els suposats estrangers, el moro i el cristià. Tots els qui hi participen fan una gran despesa en vestits i armes fictícies que fan servir. Els carrers s'omplen de color de pólvora i de soroll amb les marxes musicals tan conegudes com *Piquito d'Alcoià*, *Almo*, *Almo*, *Almo*... La bona cuina no hi pot faltar. A Alcoià es pot tastar l'olleta alcohola, les bajoques farcides i la pericana; i a la Vila Joiosa, l'arròs amb faves al forn i la pebrereta. Altres activitats que formen part dels programes d'aquestes festes són els concursos de pasdobles.

Respon les preguntes següents.

- Quin se celebra la festa del Setenni? A quina localitat? Què celebren els morellans?
- Quantes illes formen l'arxipèlag de les Columbretes? Com es diuen? Quines activitats s'hi poden fer? Quines són les espècies de fauna i de flora que hi podem trobar?
- Quins noms rep la Muixeranga? En quines comarques s'escentifica? Quins instruments musicals acompanyen les colles de les Muixerangues?
- Què recreen les festes de Moros i Cristians? En quines comarques se celebren? Com es diu el patró d'Alcoià? Quins són els plats típics que es poden tastar aquests dies? Coneixes la melodia d'alguna marxa mora?
- Coneixes algun altre paratge natural valencià? Recordes com es deia i que hi havia?
- Has participat en alguna altra festa valenciana? Quan i com es deia?

4 I ara et toca a tu! Fes una llista dels monuments, dels llocs, dels paisatges, o de les festes valencianes que més t'han interessat; després explica l'itinerari que faries per poder conèixer-los. Explica'l oralment sobre el mapa.

Text de Camil·la: Muixeranga, Ribera Alta, dansa, escultura humana, esquenes, muscles, segle XVII, castells, dolçaines, tabalets, himne, colombaris, colla, espartenyot.

Text d'Aitana: Columbretes, arxipèlag, la Plana Alta, migració d'ocells, gavina, falcó, alacrans, sargantanes, malves, fenoll...

Text de Miquel: Sant Jordi, l'Alcoià, musulmans, conqueridors catalanoaragonesos, filades, desembarcament, armes fictícies, marxes musicals, olleta, bajoques farcides, pericana, pebrereta, pasdobles.

- Lectura expressiva individual o per parelles de cada text. Les imatges que els acompanyen ajudaran l'alumnat a inferir la comprensió lectora.
- Diàleg al voltant dels textos; repartirem les preguntes entre l'alumnat i supervisarem les respostes abans de fer-ne la correcció col·lectiva.

Solucions:

- La darrera quinzena d'agost i cada sis anys, a Morella, la comarca dels Ports; els morellans lloen el miratge realitzat per la Mare de Déu de Vallivana.
- Tres: la Foradada, la ferrera i l'illa Grossa; s'hi pot practicar submarinisme i contemplar la riquesa de la fauna i de la flora dels fons marí: coral roig, estrelles de mar, esponges, meros, salpes.
- Castells per la semblança que tenen amb les torres; a la Ribera Alta, al Baix Maestrat, a la Vall d'Albaida, a la Marina Alta, a la Safor...; les dolçaines i els tabalets.
- Les batalles i les lluites entre els musulmans i els conqueridors catalanoaragonesos medievals, però també els atacs dels pirates a les nostres costes. Actualment se celebren en moltes comarques, però Miquel esmenta dos exemples: les de Sant Jordi (a la comarca de l'Alcoià) i les de la Vila Joiosa (a la Marina Baixa); a Alcoià, l'olleta, les bajoques farcides i la pericana; a la Vila Joiosa, l'arròs amb faves al forn i la pebrereta.
- Resposta oberta basada en l'experiència de l'alumnat.
- Resposta oberta basada en l'experiència de l'alumnat.

3

I ara et toca a tu! Fes una llista dels monuments, dels llocs, dels paisatges, o de les festes valencianes que més t'han interessat; després explica l'itinerari que faries per poder conèixer-los. Explica'l oralment sobre el mapa.

- Activitat molt enriquidora que permetrà conèixer ben bé les localitats, els pobles i les ciutats més importants de les nostres comarques; caldrà treballar amb grups de 4 o 5 alumnes; cada grup s'encarregarà de buscar informació sobre un dels temes proposats i el professor supervisarà la recerca de documentació.
- En tenir acabat el llistat amb les matgeas adients realitzarem l'exposició oral. Per a l'avaluació de l'exposició, farem servir la fitxa que vam presentar en la unitat 1.

Tot seguit, realitzarem les activitats del QUADERN DE TREBALL.

10 QUINA TERRA, MARE!

EN MARXA

1 Digues la comarca o la localitat on se situen els llocs o les festes següents.

- les festes de Moros i Cristians:
- les illes Columbretes:
- la Muixeranga:
- el Sexenni:

2 Ivan elabora un fullet informatiu sobre les 10 meravelles valencianes. Respon les preguntes que ha redactat amb les paraules dels requadres i recorda el que hem estudiat al llarg del curs.

3 Localitza al mapa de la pàgina 71 les localitats i les comarques valencianes de l'activitat anterior.

4 Els nostres amics ajuden Ivan a dissenyar el fullet turístic de les 10 meravelles valencianes i han trobat un gran repertori d'imatges relacionades amb els monuments, els llocs i les obres més representatives de les terres valencianes. Relaciona cada imatge amb el peu de foto representatiu.

Imatges i peus de foto:

- La Torre de les Maganes (l'Alacant)
- Aielo de Malferit (la Vall d'Albaida)
- Bunyol (la Foia de Bunyol)
- Benidorm (la Marina Baixa)
- Alcoi (l'Alcoià)
- Sagunt (el Camp de Morvedre)
- Elx (el Baix Vinalopó)
- La festa del Misteri d'Elx (el Baix Vinalopó)
- L'Albufera de València (a l'Horta)
- El castell de Xàtiva (a la Costera)
- La Dama d'Elx (el Baix Vinalopó)
- El Tirant lo Blanc (1490) de Joanot Martorell (València, l'Horta)
- El Guerrero de Móvent (a la comarca de la Costera)
- El penyal d'Illa (Cap) (a la Marina Alta)
- La Llotja de la Seda (València, l'Horta)
- El castell de Santa Bàrbara (a Alacant, a l'Alacantí)
- El pont de Sant Jordi (a Alcoi, l'Alcoià)

1 Digues la comarca o la localitat on se situen els llocs o les festes següents

Suggerim tenir a la classe el mapa de la comunitat perquè l'alumnat pugui aïllar-se i localitzar les comarques que treballem:

- les festes de Moros i Cristians: a l'Alcoià i a la Marina Baixa
- les illes Columbretes: a la Plana Alta
- la Muixeranga: a la Ribera Alta, al Baix Maestrat, a la Vall d'Albaida, a la Marina Alta, a la Safor.
- el Sexenni: als Ports.

2 Ivan elabora un fullet informatiu sobre les 10 meravelles valencianes. Respon les preguntes que ha redactat amb les paraules dels requadres i recorda el que hem estudiat al llarg del curs.

Activitat de repàs final que permet recordar les qüestions plantejades pels companys del blog de 6é en la tauleta digital a l'inici de cada unitat. El mapa penjat a la classe ens servirà per a localitzar els llocs que s'hi esmenten.

Solucions:

- Bunyol (la Foia de Bunyol)
- Sagunt (el Camp de Morvedre)
- Alcoi (l'Alcoià)
- Elx (el Baix Vinalopó)
- Aielo de Malferit (la vall d'Albaida)
- Benidorm (la Marina Baixa)

3 Localitza al mapa de la pàgina 71 les localitats i les comarques valencianes de l'activitat anterior.

Suggerim repartir entre l'alumnat els noms de les localitats i de les comarques que han aparegut perquè les localitze al mapa de la classe i tot seguit al mapa que té en la pàgina 71 d'aquest quadern.

10 QUINA TERRA, MARE!

LOCALITATS I COMARQUES VALENCIANES

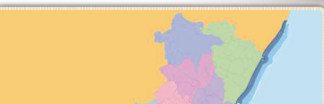
E Classifica les meravelles valencianes anteriors en el lloc corresponent.

ESDEVENIMENTS CULTURALS (festes, escenificacions...)	

PARCS I PARATGES NATURALS	

MONUMENTS ARQUITECTÒNICS HISTÒRICS I MODERNS	

PECS ARQUEOLÒGICS I OBRES D'ART	

- 4 Els nostres amics ajuden Ivan a dissenyar el fullet turístic de les 10 meravelles valencianes i han trobat un gran repertori d'imatges relacionades amb els monuments, els llocs i les obres més representatives de les terres valencianes. Relaciona cada imatge amb el peu de foto representatiu.**

- a)** Deixarem uns minuts perquè l'alumnat establisca les relacions pertinents entre les il·lustracions i la llista de les meravelles valencianes. Suggestim que enumeren les imatges de l'1 al 10.
- b)** Supervisarem l'activitat demanant-los que verbalitzen les imatges i que localitzen al mapa de la classe i del quadern les comarques a què pertanyen.

6 Classifica les meravelles valencianes anteriors en el lloc corresponent.

Activitat de síntesi final que ens permetrà classificar la informació que hem après al llarg d'aquesta unitat.

Soluciones:

- Esdeveniments culturals (festes, escenificacions...): la festa del Misteri d'Elx (al Baix Vinalopó)
- Parcs i paratges naturals: l'Albufera de València (a l'Horta), el Penyal d'Ífac (Calp, la Marina Alta)
- Monuments arquitectònics històrics i moderns: el castell de Xàtiva (a la Costera); la Llotja de la Seda (a València, l'Horta), el castell de Santa Bàrbara (Alacant, l'Alacantí)
- Peces arqueològiques i obres d'art: la Dama d'Elx (al Baix Vinalopó); el guerrer de Moixent (a la comarca de la Costera), el Tirant lo Blanc (1490) de Joanot Martorell (València, l'Horta)

Adquisició de les competències LOMQE

- Competència lingüística
- Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia
- Aprendre a aprendre
- Competències socials i cíviques
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor
- Consciència i expressions culturals

